

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK
„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglašni oddelek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Kamen spodtike med
Nemčijo in Francijo

Kaj je plebiscit za državno pripadnost kakšne pokrajine, smo Slovenci bridko spoznali tik po koncu svetovne vojne na Koroškem. Spoznali smo pa tudi agitacijo in propagando pred takim plebiscitom. Zaradi tega moremo prav dobro razumeti sedanje dogodke v Posaarju in okolici njega, to se pravi v Nemčiji in Franciji, da si je tam položaj popolnoma drugačen, kakor je bil na našem Koroškem. Prvič se bo izvršil plebiscit v Posaarju šele 14. januarja prihodnjega leta, t. j. petnajst let po sklenitvi senžermenske mirovne pogodbe, drugič je Posaarje čisto nemška pokrajina, in tretjič so ukrepi za zavarovanje zares docela svobodnega ljudskega glasovanja tam docela drugačni. Vendar nas način agitacije in propagande, zlasti z nemške strani, docela spominja na nemško agitacijo in propagando v naši lepi deželi alpskih jezer in knežjega kamna.

Boj za Posaarje je že sedaj, pet mesecev pred plebiscitom, v polnem razmahu, in preteklo nedeljo sta bila kar dva ogromna shoda, namenjena posaarskemu plebiscitu, eden v Koblenzu v Nemčiji, drugi pa v Sulzbachu v samem plebiscitnem Posaarju. Prvega so sklicali narodni socialisti in poklicali nanj svoje politične prijatelje iz Posaarja, drugega pa socialni demokrati in povabili še ostale stranke, katerih stališče glede plebiscita je njim enako. In ta dva ogromna propagandna shoda sta tudi že dokaz, kakšne in kakšne sile si stojijo v Posaarju nasproti, oziroma si bodo stale 14. januarja 1. 1935. Šlo torej ne bo za dva naroda, marveč za dve skupini političnih strank, za ono, ki je na strani Adolfa Hitlerja in tretje Nemčije, ter za tisto, ki je proti narodnemu socializmu za svobodo in demokracijo. Prav tako je pa tudi že sedaj jasno, da se bodo merili resno samo glasovi: ali za Nemčijo, ali samostojno, neodvisno Posaarje. Tretji, ki naj bi pripojili to nemško deželo z 800.000 prebivalci Franciji, so in bodo brez pomena. Prav to pa dokazuje od kakšnih okoliščin je lahko odvisna narodna pripadnost po svobodni odločitvi v danih razmerah. Brez vsakega dvoma je namreč, da bi se v Posaarju izreklo vsaj 95% glasovalcev brez agitacije in brez najmanjših pomislekov za Nemčijo, ako tam ne bi bilo narodnosocialistične diktature, tako pa obstoja resna nevarnost, da se izreče veliko ali celo večinsko število — proti Nemčiji.

Vsega tega se narodni socialisti v Nemčiji predobro zavedajo, zato je pa bil tudi sklican ogromni propagandni shod v Koblenzu, na katerem je čutil potrebo spregovoriti sam državni voditelj Adolf Hitler, in zato bi tudi Nemčija storila vse, ako bi mogla, da se plebiscit ne bi izvršil in bi se Posaarje po medsebojnem sporazumu med Nemčijo in Francijo enostransko vrnilo Nemčiji! Mi kljub vsemu skoraj ne moremo verjeti, da bi mogli pri plebiscitu zmagati avtonomisti proti onim, ki so za vrnitev k Nemčiji, a že to, da bi velik odstotek glasovalcev za avtonomijo, bi pomenilo za nemški narodni socializem tak moralni udarec, da bi ga bilo zelo težko preboleti brez velike škode in nevarnih posledic, dočim bi izguba Posaarja pomenila naravnost katastrofo. Tak plebiscit bi bil namreč vsemu svetu neovrgljiv dokaz, da nemški narod tam, kjer lahko svobodno odločuje, ni na strani narodnega socializma, ampak je narobe temu tako nasproten, da se odreče celo rajše skupnosti s svojo nemško domovino, kakor da bi se podre-

Veliki načrti poljske zunanje politike

Oster boj med francoskim in poljskim tiskom — Poljska grozi z zstopom iz Društva narodov — Načrt za razdelitev Rusije — Madžarska zapušta Italijo?

PARIZ, 28. avgusta. Odnosaji med Poljsko in Francijo se stalno slabšajo, kar se opaža zlasti tudi v pisanju francoskih in poljskih listov. »Echo de Paris«, »Temps« in »Figaro« napadajo na uvodnih mestih Poljsko nenavadno ostro in trdi, da je poljski demant o tajnem nemško-poljskem paktu popolnoma podoben priznanju. Tako stanje je nadalje nemogoče in se na vsak način mora razčistiti. Nemogoče je, da bi Franciji ostala dolžnost braniti poljske meje, med tem ko bi na drugi strani obstajala možnost, da Poljska nekoga dne napade Francijo in podpre njene nasprotnike. Prav tako pa napadajo listi Poljsko tudi zaradi njenega stališča napram vzhodnemu paktu in vstopu sovjetske Rusije v Društvo narodov. Kakor je znano, je Poljska glavna nasprotnica sprejema Rusije v Društvo narodov in stavi za to zelo težke

pogoje. Danes je že gotovo, da hoče Poljska dobiti v vsakem oziru položaj vesele in stalno mesto v svetu D. N. Ako tej njeni želji ne bi bilo ustrezno, bo Poljska po vzgledu Japonske in Nemčije izstopila iz Društva narodov.

LONDON, 29. avgusta. Tukajšnji listi zatrjujejo z vso resnostjo, da obstoja med Japonsko na eni in Nemčijo ter Poljsko na drugi strani že dovršen sporazum o skupnem nastopu v primeru vojne s sovjetsko Rusijo. Čim bi Japonska napadla Rusijo na Daljnem vzhodu, bi jo na zahodu v Evropi napadli tudi Poljska in Nemčija. Naloga Nemčije bi bila operirati s svojo vojsko preko memeljskega in litvanskega ozemlja proti Petrogradu, dočim bi Poljska vkerakala v Ukrajino ter v smeri proti Moskvi. Dosežen je tudi baže že sporazum glede delitve Rusije v primeru zmage. Nemčija bi dobila

poljski koridor in tako zvezo z Vzhodno Prusijo, kakor tudi memelsko ozemlje, dočim bi si Poljska pridržala ostali del Litve, eventuelno tudi Letonsko, ter velik del Ukrajine. Po trditvi londonskih listov je to tudi glavni vzrok, da se Rusija brani vojne z Japonsko in bo storila vse, da jo prepreči.

BUDIMPEŠTA, 29. avgusta. Zatrjuje se, da bo Poljska skušala pridobiti Madžarsko ob priliki Gömbösovega obiska v Varšavi za svojo politiko z Nemčijo in seveda tudi proti Italiji. Zdi se, da so stremljenja Varšave in Budimpešte v velikih evropskih vprašanjih različna, vendar pa se opaža tudi v Budimpešti nezadovoljstvo z italijansko politiko in želja po naslonitvi na Nemčijo preko Poljske. Tako bi mogel pomeniti Gömbösov obisk v Varšavi čisto novo grupacijo v srednji Evropi.

Nova stroga pripravljenost v Avstriji

RAZPUST LANDBUNDA IN RAZOROŽITEV UPORNEGA KRILA HEIMVEROVCEV NA DUNAJU.

DUNAJ, 20. avgusta. Včeraj so bile po vsej Avstriji razpuščene organizacije Landbunda, ker se je ugotovilo, da je bila stranka v zadnjem času v zvezi z narodnimi socialisti. Nadalje se je pa tudi ugotovilo, da so bili v zvezi z narodnimi socialisti tudi nekateri oddelki Heimwehra. Med njimi je povzročilo veliko nezadovoljstvo zlasti to, da knez Starhemberg ni postal državni kancelar. Za to je izvedela dr-

žavna oblast, ki je včeraj poslala močan oddelek eksekutive v heimwehrovsko vojašnico v Floridsdorf, da razoroži tamkajšnje četo. Heimwehrovci so se pa uprli razorožitvi z orožjem, a so bili po enournih bojih premagani. Po vsej Avstriji je zaradi razpusta Landbunda in ukrepov proti upornemu krilu heimwehrovcev znova odrejena najstrožja pripravljenost.

Odpor Švice proti sovjetski Rusiji

VES MEŠČANSKI TISK PROTI SPREJEMU SOVJETSKE RUSIJE V DRUŠTVO NARODOV.

ŽENEVA, 29. avgusta. Vsi meščanski listi zahtevajo od zveznega predsednika Motte, da kot zastopnik Švice pri Društvu narodov odkrito glasuje proti sprejemu sovjetske Rusije. Sklep zveznega sveta v tem pogledu še ni bil napravljen, vendar se pričakuje, da bo moral upoštevati javno mnenje. Kljub temu je gotovo, da odpor Švice ne bo mogel preprečiti vstopa sovjetske Rusije v Društvo narodov, ker je za sprejem potrebna samo dvetretjinska večina. Nekateri listi pa gredo celo še dalje in zahtevajo, naj se sovjetskim delegatom ne izda vizum za vstopovanje v Švico, kar se zgodi tem lažje, ker med Švico in Rusijo ni nobenih diplomatskih zvez. Gotovo pa je, da bi tako postopanje izzvalo hud spor med Švico in Društvom narodov in bi se mo-

glo v tem primeru celo zgoditi, da bi se Društvo narodov preselilo iz Ženeve. Sodeč po vsem tem, bo sprejem Rusije v Društvo narodov vendarle izvršen brez prevelikih težkoč. Proti sprejemu so se pa izjavili tudi katoličani. Njihova katoliška zveza, ki šteje 12 tisoč rednih in 25.000 izrednih članov, je poslala zvezni vladi spomenico, v kateri pravi, da tista Rusija, ki je uničila v svojih mejah vso evropsko civilizacijo in kulturo, ne more postati članica Društva narodov.

RUSIJA ZANIKA.

MOSKVA, 29. avgusta. Ruska vlada uradno zanika vesti japonskih listov, da je odredila odhod vseh svojih državljancev iz Mandžurije.

cev! In kar zveni skoraj neverjetno, poslušali so ta shod vsi, ki so proti pripojitvi Posaarja k Nemčiji, pa naj bodo že socialni demokrati, komunisti, liberalci, demokrati ali klerikalci. Pa ne samo to: na shodu v Sulzbachu so poleg zagriženih marksistov govorili tudi — katoliški duhovniki! V takih okoliščinah je jasna in trdna sodba težko mogoča, zato bo Posaarje vse do 14. januarja prihodnjega leta — morda pa tudi še po tem usodnem datumu — glavni kamen spodtike za zblizanje med Parizom in Berlinom, kakor je tudi sam Hitler v Koblenzu čisto pravilno povedal.

Iz vrtinca Podonavja

BUDIMPEŠTA, 29. avgusta. »Nemzeti Ujsag« poroča iz Rima, da je bil med Schuschniggom in Mussolinijem dosežen popoln sporazum glede vseh vprašanj Podonavja, ki ga odobrava tudi francoska diplomacija. Francija je pod vtisom dogodkov in dejstev prišla do prepričanja, da je Mussolinijev načrt za konsolidacijo srednje Evrope edina pot do zaželenega cilja. Iz Dunaja pa poročajo, da bo kancelar dr. Schuschnigg pri prihodnjem zasedanju Društva narodov predložil zastopnikom Anglije, Francije in Italije dokumente, ki dokazujejo, da je pripravila julijsko vstajo v Avstriji Nemčija po svojih narodnosocialističnih organizacijah.

AVSTRIJA PREDLAGA RAČUN.

ŽENEVA, 29. avgusta. Doznava se, da bo Avstrija zaprosila pri Društvu narodov za novo mednarodno posojilo v višini 200 milijonov šilingov. Avstrija motivira potrebo po tem posojilu s tem, da je bilo ravnotežje njenih financ porušeno zaradi velikih izdatkov za pobijanje vstaj v februarju in juliju in povečanja redne vojske. Ker bosta zahteva Avstrije podpirali Italija in Francija, bo posojilo najbrže odobreno. (Tako naj Evropa, zlasti pa Francija plačuje račun za avstrijsko-italijanske norosti. Imenitno! Op. ur.)

KONGRES NARODNIH MANJŠIN.

BERN, 29. avgusta. Tu bo od 4. do 6. septembra 10. kongres Zveze narodnih manjšin, kateremu bo predsedoval predsednik dr. Wilfan. Glavni predmet kongresa bo zahteva po razširjenju manjšinske zaščite na vse države.

KONGRES CIONISTOV.

KRAKOV, 29. avgusta. Tu se vrši svetovni cionistični kongres, katerega se udeležujejo Židje iz 16. držav. Glavna zahteva kongresa je, da se doseže popolnoma svobodno naseljevanje Židov v Palestini in se razširi tudi na Transjordanijo.

ZVERI V ITALIJANSKIH VODAH.

RIM, 29. avgusta. V bližini Catanije so ribiči zajeli v mrežo ogromnega morskega volka, ki jim je pa po enour nem boju pobegnil. Ribiči so se morali pred pošastjo braniti celo z noži. Skoraj istočasno pa so pri Colorichi videli kita, o katerem trdijo, da je dolg 25 metrov.

dil njegovi volji, odnosno samovolji. Narodni socializem bi pa s tem izgubil tudi moralno pravico predstavljati se kot gibanje vsega nemškega naroda, naj živi kjerkoli, in bi postal tesno omejen le na notranjost same sedanje Nemčije.

Mi v to ne verujemo, kakor smo dejali, a vsake, vsaj teoretične možnosti izgube plebiscita v Posaarju za Nemčijo vendar ne izključujemo, kajti na shodu socialnih demokratov v Sulzbachu je bilo zbranih kljub temu, da sklicatelji niso imeli ne take denarne, ne politične, ne kake druge podpore kakor oni v Koblenzu, še vedno okoli 120.000 glasoval-

Dnevne vesti

Tretji emigrantski kongres

Polovične vožnje na železnici in kongresne prireditve

Petdeset odstotkov popusta na železnici je dovolilo prometno ministrstvo udeležencem III. emigrantskega kongresa v Mariboru, ki se bo vršil v zvezi s proslavo 15-letnice obstoja pevskega društva »Jadrana« 1. in 2. septembra v »Unionu« po sporedu, ki smo ga že objavili. Emigrantsko društvo »Nanos«, ki vodi vse priprave, je po naših informacijah prejelo že mnogo prijav udeležencev kongresnih prireditev iz vseh krajev Jugoslavije, celo iz daljnega Niša, Skoplja in Dalmacije. Prihajajo pa neprestano nove prijave.

Dolžnost nacionalnega Maribora je, da vsem številnim udeležencem kongresa, ki bodo že v soboto in nedeljo prihitali k nam, da ob pregledu položaja naših bratov onkraj meja določijo smernice svojemu delu za v bodoče, nudi vso moralno oporo in jim s tem dokaže, da se naša

obmejna postojanka, zvesta svoji tradiciji in svojemu velikemu heroju Maistru, čigar manom se bo z vso pieteto poklonila te dni naša emigracija, zanima za one stotisoče naših trpinov na Koroškem in Primorskem, ki nas v krčeviti bolesi kličejo na složno delo za maščevanje krivice.

Bodimo ob priliki kongresnih prireditev vsaj v duhu pri njih! Dolžnost zavrednega članstva vseh naših nacionalnih organizacij je, da prvega in drugega septembra s složnim nastopom na kongresu naše emigracije dokaže, da smo si edini vsi Jugoslavlani, ko gre za dokumentacijo in afirmacijo jugoslovanske etnične celote na tej in oni strani naših državnih meja. Zato velja: V nedeljo vsi na prireditve, ki bodo v okviru emigrantskega kongresa!

Tragična smrt v valovih Drave

Po zadnjem deževju je Drava silno narasla in je v nižjih legah prestopila celo svoje bregove. Umazani valovi nosijo s seboj hlode in drugi les, ki ga pobirajo po Dravski dolini. Ko Drava narasne, so pridno na delu siromašni ljudje, ki love les iz njenih kalnih in deročih valov. Tako si je hotel preskrbeti nekaj drv za zimo tudi v Kamnici stanujoči manjši posestnik Jože Križaj. Z ženo sta se včeraj popoldne odpravila na pripravnno mesto ob Dravi v bližini Mariborskega otoka in je mož pridno lovil hlode. Po nesrečnem naključju pa se je preveč nagnil nad reko in izgubil ravnotežje ter padel v žrelo deročih valov, ki so ga takoj pokopali pod seboj. Ubupno je zaklicala navzoča žena na pomoč. Na njen klic so prihitali pomagati ljudje, toda zaman. Umazani valovi svoje žrtve niso izročili več. Križaj je bil sicer plavalec, toda usodno je bilo za njega, ker je imel oblečen debel zimski plašč. Vest o nesrečni smrti Križaja se je naglo raznesla po vsej Kamnici in je vzbudila veliko sočutje z nesrečno družino, kateri je bil nenadomestljiv in skrben oče.

Lavantinski vladika dr. Tomažič se je vrnil. Te dni se je vrnil v Maribor lavantinski škof gosp. dr. Tomažič s svojega potovanja po Nemčiji in Holandiji, kjer je obiskal tamkajšnje kolonije naših ljudi.

Jubilej dušnega pastirja. Pri Sv. Marjeti ob Pesnici je tamkajšnji župnik Jernej Frangež te dni slovesno praznoval 75. rojstni dan. Jubilat župnikuje na fari že 37 let in je zelo priljubljen. Domača družba so mu na večer pred jubilejem priredila podoknico, na cerkvenem stolpu pa je žarela številka »75«. Po končani podoknici so mu čestitali zastopniki domačih društev in mu je tople čestitke izrekel tudi v imenu šolske mladine in vse ga prebivalstva šolski upravitelj g. Mirko Vauda.

Ekскурzija naših finančnih organov. Mariborski finančni in kontrolni organi so priredili te dni poučni izlet v Dravograd in si tam ogledali Golovo rafinerijo nafte ter ostale krajevne zanimivosti.

Za zaščito kmetov. Uredba o zaščiti kmeta je bila objavljena v Službenih novinah 27. t. m. in je torej s tem dnem stopila v veljavo.

Na vseh mariborskih osnovnih šolah bo v soboto, dne 1. septembra od 8.—12. ure naknadno vpisovanje novincev na novo priseljenih in ostalih zamudnikov. Novinci naj pridejo v spremstvu odraslih, ki naj za nje predlože krstni list, domovnico in potrdilo o cepljenju koz. Za manjšinsko šolo je komisija vpis že dovršila.

Današnji trg je bil bolj srednje založen. Kupčija pa je bila kakor po navadi živahna. Okoliški kmetje so pripeljali 14 voz raznih poljskih pridelkov in 28 voz sadja. Precej je bilo na trgu tudi perutnine, ki pa se ji cene izza zadnje sobote niso spremenile. Prodajali so jabolke in hruške po 3 do 5 Din, slive 1.50 do 2 Din, breskve 4 do 6 Din, grozdje pa 4 do 8 Din kg.

Društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru priredi tridnevno ekskurzijo po Kozjaku. Odhod jutri, četrtek 30. tm. ob 6. uri izpred avtomatskega buffeta. Prijave sprejema še danes zvečer na pevski vaji v sobi Glasbene Matice (ov. Kocuvan. Tajnik).

Glasbeno društvo poštinih in telefonskih uslužbencev sporoča cenjenemu občinstvu, da bo preložena prireditev na vrtu Gambrinove dvorane dne 2. sept. z istim sporedom, in to ob vsakem vremenu. Vstop prost.

Zbor malih harmonikarjev Maribora pod vodstvom prof. Schweigerja začne z novimi tečaji. Prijave sprejema tajništvo, Grajski kino. Prvi sestanek vseh starih in novih članov v ponedeljek 3. septembra ob 16. uri v Grajskem kinu.

Opozorilo staršem otrok, ki imajo veselje do praktičnega poklica. Opozorjamo starše, da obstoji na državni tehnični srednji šoli v Ljubljani tudi banovinska šola za glasbila, ki traja 3 leta. Učenci na tej šoli se izučijo izdelovati citre, kitare in violine ter si pridobe mimo praktične usposobljenosti tudi vso potrebno teoretično strokovno izobrazbo. Po 3. šolskih letih napravijo končni izpit, ki velja kot pomočniški izpit. V to šolo se bodo sprejemali učenci samo še letos in morebiti prihodnje leto. Vpisovanje bo 1. in 3. septembra, sprejemni pogoji pa je starost 14 let in vsaj dva razreda srednje ali meščanske šole. Šola je banovinska in ni treba plačati nobene šolnine.

Javna kuhinja na Slomškovem trgu 6 se vsem tople priporoča. Hrano dostavlja v vseh 3 razredih na dom.

»Jadranaši« pevci in tudi drugi člani! v nedeljo ob 8. uri bomo peli pri maši v frančiškanski cerkvi. Po maši sprejem gostov na kolodvoru. Obvezno je tudi za one pevce, ki pri maši ne pojo, da pridejo na kolodvor, kjer bomo zapeli »Morje« na čast gostom, ki pridejo v Maribor. Člani in članice se naprošajo, da se tako sprejema, kakor tudi odhoda zagotovo udeležijo. Odbor.

Na naslov zdravstvene oblasti. Ob potoku, ki teče izpod Sv. Urbana in potem pod drugim mostom ceste med Mariborom in Kamnico, je nameščeno neko podjetje za sušenje živalskih mehurjev in črevja. Iz lesene barake in njene okolice se širi vedno, zlasti pa ob vročih dneh neznosen smrad, ki sega vse do ceste. Toda to še ni dovolj, ampak meče kosti in razne mesne odpadke tudi v potok, ki je večinoma napolnjen z vodo le v tolmunih in nima rednega odtoka v Dravo. V zadnjem času polni ta mrhovina tolmun tik nad mostom in razširja tako grozen smrad, da duši celo ljudi, ki hodijo po cesti v Kamnico ali po cesti na Mariborski otok. Nad tem se zgražajo vsi pasanti in prosimo zato pristojno okoliško zdravstveno oblast, da napravi temu energično konec. Ta z mrhovino napolnjeni tolmun bi lahko postal razširjevališče kužnih bolezni. Sploh pa omenjeno podjetje nikakor ne spada v tako blizino prometne ceste in naj zato kamniška občina ali katera druga oblast poskrbi, da od tam izgine!

Rumene izkaznice za polovično vožnino v Ljubljano na velesesem (od 1. do 10. septembra), prodajajo blagaine vseh postaj po 5 Din. Postajališča vseh rumenih izkaznic ne vodijo in ne izdajajo. Kdor potuje v Ljubljano na velesesem in vstopi v vlak na postajališču, mora nabaviti rumeno železniško izkaznico na prvi prihodnji postaji. 50% popust velja za potovanje v Ljubljano od 1. do 9. septembra, za povratek pa od 2. do 10. septembra vključno. Na odhodni postaji se obenem z rumeno izkaznico za 5 Din kupi cela vozna karta, ki velja potem v zvezi s potrdilom o obisku velesesja za brezplačen povratek.

Septembarska senzacija »Velike kavarne«: 2. Loris, 2. glasovirja.

Prihodnji »Putnikovi« izleti z avtokarom. 30. in 31. avg.: Maria Zell 210 Din; 1. in 2. sept.: Zagreb, Balkanijada 125 Din; 1., 2. in 3. sept.: Dunaj (velesesem) 250 do 275 Din; 8. sept.: Dolnja Lendava 95 Din; 9. sept.: Rogaška Slatina 55 Din; 11.—13. sept.: Plitviška jezera 285 Din; 15. sept. Gradec (velesesem) 80 Din; 16. sept.: Ptuj-Haloze (pavšal); 23. do 25. sept.: Maribor - Bled - Bohinj - Kranjska gora - Planica - Vrbsko jezero - Dravograd - Maribor 250 Din; 23. sept. do 3. okt.: veliko potovanje po Dalmaciji in Bosni 980 Din; 1. dan: Maribor - Karlovac - Bihač (Plitvice); 2. dan: Plitvice - Bihač - Bos. Novi - Banja Luka - Jajce; 3. dan: Jajce - Travnik - Sarajevo; 4. dan Sarajevo; 5. dan: Sarajevo - Konjic - Mostar - Stolac - Trebinje - Dubrovnik; 6. dan: Dubrovnik; 7. dan: Dubrovnik - Split; 8. dan: Split (Trogir); 9. dan: Split - Plitvice; 10. dan: Plitvice; 11. dan: Plitvice - Maribor.

Pred zadnjimi potovanji »Kraljice Marije«. Za predzadnje potovanje »Kraljice Marije« od 5. do 18. septembra so že vse kabine oddane. Med potniki je veliko tujcev iz skoro vseh delov Evrope, kar priča o velikih simpatijah, ki si jih je pridobil Jugoslovanski Lloyd v kratkem času s svojimi prvovrstnimi prireditvami. Tudi za zadnje potovanje, ki traja od 21. sept. do 12. oktobra in pelje v orient, se vsak dan prijavljajo številni udeleženci. Zaradi tega naj si interesi za to potovanje pravočasno rezervirajo kabine pri »Putniku«, Maribor, Aleksandrova c. 35, tel. 21-22, kjer so na razpolago tudi vse nadaljnje informacije in nabava valut po najugodnejših dnevnih tečajih.

Vpisovanje v obrtno nadaljevalno šolo bo od 2. do 16. septembra t. l. vsak dan na mestnem načelstvu, in sicer ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ure, ob delavnikih pa od 10. do 12. ure popoldne. Prijavit se morajo vsi vajenci in vse vajenke, ki se učijo v območju šol. okolišča tuk. šole (mesto, Tezno, Studenci, Pobrežje, Košaki). Prijavit se morajo tudi vsi pomočniki in pomočnice, ki še niso dovršili obrtne nadaljevalne šole in še niso stari 18 let. S seboj morajo prineesti k vpisovanju zadnje šolsko izpričevalo (izkaz) in plačati predpisano vpsnino.

Zveza kulturnih društev v Mariboru poziva svoje članice, naj se v čimvečjem številu udeležijo tretjega emigrantskega kongresa, ki bo v Mariboru v nedeljo 2. septembra. Program so posamezne edice že prejele od emigrantskega združenja in naj se točno drže navodil.

za vse osnovne, meščanske in srednje šole kupuj v knjigarni

Knjige
Tiskovne zadrage, Aleksandrova c. 13.
Tudi na obroke! 3575

Radio Ljubljana. Spored za četrtek 30. t. m.: Ob 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13.00: čas, plošče; 19: plošče po željah; 19.30: salzburske slavnostne igre; 20: prenos iz Solnograda; 22.00: čas, poročila, prenos z unionskega vrta.

Grajski kino. Senzacionalni dvojni spored »Solčni in senčni dnevi malega pobalina« v nemškem jeziku in pa kovbojski film »Strah in trepet prerije«, Tom Mix.

Kino Union. Od danes do vključno petka veseloigra »Csibi« s Frančiško Gaal. S 1. septembrom zopet popoldanske predstave ob 16. uri in otvoritev nove sezone s krasno, romantično opereto »Pevčeva ljubezen«.

Da osvežite kri, pijte nekaj dni zapored zjutraj čašo naravne »Franz Josefove« grenčice.

Trdovratno zapeko, katar debelega črevesa, napetosti, želodčne motnje, zastajanje krvi, nedelavnost jeter, zlato žilo, bolečine v kolkih odpravimo z uporabo naravne »Franz Josefove grenčice«, če jo izpijemo zjutraj in zvečer malo čašico. Zdravniki, strokovne veličine, izpričujejo, da učinkuje »Franz Josefova grenčica« celo pri zdražljivem črevesu brez bolečin. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pes je ugriznil na Velki 55-letnega delavca Mihaela Finžgarja tako nevarno v levo nogo, da je moral Finžgar iskati zdravniške pomoči v mariborski bolnišnici.

»Visok gost« v policijskih zaporih. Ko so sinoči že v pozni uri gnali stražniki po Vetrinjski ulici krdelec nočnih ptic, se je iz teme vzel od nekje popularni »pobreški prezident« Ludvik Hantič. Očividno mu ni bilo všeč, da so stražniki gnali ob taki uri mlada dekleta in je prišel glasno protestirati s klici »Aber jo«. Stražnik ga je posvaril, toda »pobreški prezident« se za njegove opomine ni zmenil. Dali so mu zato brezplačno prenočišče v policijskih zaporih, da mu ni bilo treba krevsati na Pobrežje v pozni nočni uri.

Nečistnež. Ko se je sinoči okrog pol 11. ure vračal po Aleksandrovi cesti proti domu neki 13letni fantek, ki je bil pri rokoborskih tekmah, ga je ustavil na cesti neki ljubljanski železničar Jože T., ki ga je izvalil na kolodvor na samotni kraj za vagone, kjer ga je nagovarjal k nečistemu dejanju. Deček pa je nečistnežu pobegnil in ga prijel stražnik, ki je kmalu nato nečistneža aretiral. Danes popoldne so ga na policiji zaslišali in je priznal, da je imel namen, vendar pa nečistega dejanja ni storil. Izpustili so ga, ker kazenski zakon ne predvideva za poskus takih nečistih dejanj nobene kazni.

Skrivnostno izginotje starke. Ko je pretekli teden v sredo pripeljala v Maribor posestnikova žena Antonija Dajčmanova iz Jarenine 71 let staro mater svojega moža, ki je bila namenjena v mariborsko bolnišnico, jo je za trenutek pustila samo na klopi avtobusne postaje na Glavnem trgu. Ker je Dajčmanova med tem dostavila mleko svojim strankam, je bila stara mati brez nadzorstva. Ko pa se je Dajčmanova vrnila, ni bilo starke nikjer več. Zaman jo je iskal v bolnišnici, doma in pri sorodnikih. Za starke je izginila vsaka sled. Ker se domachi boje, da se je stari materi pripetilo kaj hudega, prosijo one, ki bi o nekaj vedeli, naj sporoče predstojništvu mariborske policije. Starka je oblečena v karirasto krilo, rjavo jopico in ima na glavi rdečo ruto.

Drobne vesti s policije. Mariborska policija je pričela temeljito čistiti svoje področje. Zlasti v nočnih urah posveča vso pažnjo zakotnim lokalom, kjer je navadno njen plen precej obilen. Tako je sinoči aretirala večje število potepuhov in sumljivih elementov, med njimi pa tudi precej prostitutk. V policijskih zaporih je prenočila stara znanica policije Jožica F., ker je vabila moške v skrivno zatišje. Njej je delala družbo poklicna tovarišica Ana L., ki jo je policija danes izgnala iz mesta. Aretiranih je bilo nada lje več nočnih razgrajčev in pijancev.

Nadležni berači v kamniškem drevo-redu. Naše mesto prav gotovo nima lepšega sprehajališča, kakor je kamniški drevored, oziroma pot proti Kamnici. Toda ljudje zadnje čase nič kaj radi ne hodijo tam, ker se pritepe zlasti ob nedeljah vse polno beračev, ki so naravnost vsiljivi in se jih ljudje le s težavo otepajo. Kamniški drevored pa spada še pod mestno področje. V mestu je beračenje po zakonu prepovedano in bi mariborska policija lahko kratkim potom napravila red in odpravila številne nadležne berače.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 20 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 15.3 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 23 stopinjah 735, reduciran na ničlo pa 732.6; relativna vlaga 85; včeraj je padlo 10.5 mm dežja; vreme je jasno in tiho; vremenska napoved pravi, da bo ostalo vreme še nekaj dni lepo in solnčno.

Radvanjska vedeževalka in njene žrtve

Neverjetna lahkovernost našega ljudstva

Na našem podeželju med kmečkim ljudstvom še ni izginila vera v vedeževalke in »Kolomonove bukve«. Še vedno se naidejo lahkoverni ljudje, ki nasedejo lažnivim in goljufivim vedeževalkam. Tako se je lani v jeseni klatila po Dravskem polju že priletna ženska, ki je skrivnostno pripovedovala, zlasti takim kmetičam, ki jih tarejo velike vsakdanje skrbi, o čudežih, ki jih dela neka mariborska vedeževalka. Zagotavljala je kmetičam, da kar ta ženska reče, se vse izpolni in zdravila, ki jih da, ozdravijo človeka in živino. Pripovedovala je tudi o skrivnostni črni latinski knjigi z zlato obrezo, iz katere bere vso preteklost in bodočnost vsakemu posamezniku. Dejala je, da je to velike važnosti, ker se človek lahko izogne raznim nesrečam in neizgodbam.

Ker je znala sladko in prepričevalno govoriti, je prepričala o resničnostih svojih besed marsikatero ubogo kmetico. Tako ji je naselila tudi neka posestnica od Sv. Vida pri Ptuj. Obiskala je mariborsko vedeževalko Marijo V. na njenem domu v Radvanju. Vedeževalka je kmetici nasvetovala marsikaj, obenem pa tudi nakup črne latinske knjige, iz katere bo mogla kovati sarma srečo sebi in drugim. Kmetica se je dala pregovoriti in je plačala vedeževalki na račun čudežne knjige 1800 Din. Obljubila je, da ji bo knjigo poslala po pošti, oziroma da jo bo obvestila, ko bo knjigo dobila, ker mora poprej govoriti še s človekom, ki ima »črne šole«.

Ker pa ni bilo ne obljubljene knjige ne obvestila, se je kmetica ponovno podala

k vedeževalki v Maribor. Ob tej priliki ji je plačala še 200 Din, ker se je knjiga med tem podražila. Za skupen znesek 2000 Din je vedeževalka izročila kmetici srednje veliko v črno usnje vezano knjigo z zlato obrezo in latinsko vsebino. V knjigi, ki ji je s svinčnikom zaznamovala strani, katere naj bere ob gotovih prilikah, kakor tudi mesta, katerih ne sme brati. Vsa srečna se je kmetica napotila domov in skrbno skrila čarovno knjigo. Brala je iz nje in molila, toda uspeha ni mela nobenega. Krava ni imela nič več mleka kakor po navadi, kokoši niso nesle nič bolj pridno kakor poprej, pa tudi pri prašičkih ni imela večje sreče.

Pričela je zato dvomiti v skrivnostno moč črne knjige. Pokazala jo je nazadnje v letošnjih počitnicah nekemu dijaku, ki ji je povedal, da je to čisto navadna molitvena latinska knjiga. Razočarana se je kmetica odpravila v Maribor in povedala vso zadevo stražniku. Ta jo je poslal na policijo, kjer je na široko pripovedovala gornjo zgodbo. Povedala je, da pozna še več kmetic, ki so nasedle tako kakor ona radvanjski vedeževalki. Izročila je policiji tudi črne bukve, o katerih so se na policiji prepričali, da je navaden brevir, ki ga molijo vsak dan naši duhovniki. Po tej prijavi so se varnostni organi podali v Radvanje in tam obiskali vedeževalko Marijo V., ki jim je prerokovala srečo. Ker pa njenemu prerokovanju niso verjeli, so jo povabili s seboj in jo bodo izročili sodišču, kjer ji bodo — sodniki skovali bodočnost.

Premeščenje v učiteljski službi

Po odloku prosvetnega ministra so premeščeni med drugimi naslednji učitelji oziroma učiteljice: Hermina in Ivan Babnik od Sv. Benedikta v Ravne, Matilda Beloglavčeva od Gornje Sv. Kungote v Št. Vid pri Ptuj, Marija Čekadova iz Žitečke vasi k Sv. Jakobu v Slov. gor., Marija Čepičeva iz Solčave v Kamnico pri Mariboru, Hinko Černel od Št. Vida pri Ptuj k Novi Cerkvi, Ivan Dobič iz Črne v Gorje, Franc Erženjak iz Zavrča k Sv. Martinu pri Vurbergu, Anton Ferlinč od Sv. Trojice v Lokavce, Marija Ivančičeva iz Fokovcev v Prekmurju na Vransko, Štefka Kalanova iz Št. Vida v Svetinje, Kristina Klinčeva od Sv. Tomaža pri Ptuj v Veliki Trn, Anton Hočvar iz Velikega Podloga k Sv. Duhu v Hatozah, Marija Kolenčeva iz Križevce

v Doberniče pri Novem mestu, Olga Korbarjeva od Sv. Marka pri Ptuj v Prevalje, Oresta Kosijeva iz Majšperka v Št. Janž pri Dravogradu, Olga in Josip Križnič od Sv. Duh na Ostrem vrhu k Sv. Trojici v Slov. gor., Tončka Kunčičeva iz Pečice v Podsredo, Hilda Langova od Št. Janža pri Krškem v Prevalje, Katarina Lazarjeva od Sv. Martina pri Vurbergu v Razvanje pri Mariboru, Mirko Logar od Sv. Marka v Rogatec, Hugon Majerič iz Resnika v Čadram, France Mencej od Sv. Ožbolta v Vuhred, Lidvina Mravljetova iz Slovenjgradca v Št. Ilj pod Turjakom, Rudolf Muteč iz Kuzme v Šmartno pri Slovenjgradcu, Marija Nahtigalova iz Sv. Jurja v Lokavce, Alma Novakova iz Zavrča na Bloke, Angela Pahorjeva iz Šmarja k Spodnji Sv. Kungoti, Ida Petričeva iz Krupljinika v Prekmurju v Dolenjo vas, Veronika Podgojeva od Sv.

Bolfenka k Sv. Vidu pri Ptuj, Lea in Drago Predan od Sv. Andraža pri Ptuj v Mozirje, Marija in Karl Práh iz Središča k Št. Janžu na Dravskem polju, Friderika Ravberjeva iz Tomaševcev k Št. Rupertu v Slov. gor., Alojzija Senicova iz Stepanja k Sv. Rupertu v Slov. gor., Stanko Škočir iz Zamostja v Bogojno, Adalbert Slekovec iz Črenšovec k Sv. Bolfenku na Kogu, Mira Stresova iz Guštanja v Prevalje, Hinko Šnuderl iz Apač v Cezanjeve, Franja Šušteršičeva iz Radmožancev v Sromlje, Jurij Tomažič iz Ribnice k Sv. Martinu na Pohorje, Jurjo Torkoš iz Juga v Hodoš, Josip Uran iz Nove cerkve v Naraplje, France in Vida Tičar od Sv. Lovrenca v Slov. gor. na Polenšak, Zlatko Zej iz Št. Vida pri Ptuj v Ruše, Drago Zupančič od Št. Vida nad Valdekom v Dornavo, Filip Babič iz Pertoče v Bučko, Janez in Ana Hartman od Marije Snežne v Loški potok, Terezija Bertončeva iz Bogojne v Gornji Lakoš, Nada Bobičeva od Sv. Jakoba v Slov. gor. v Ruše, Ivan Cvetko od Sv. Petra pri Mariboru v Maribor, Emilija Dobajeva iz Krupljinika v Pertočo, Vilko Fras iz Hodoša v Prosenjakovce, Vladislav Kneizl iz Gančan v Dobrovniki, Avgust Kočar iz Polja v Stopercce, Urška Kokoljeva iz Skomarja na Pobrežje pri Mariboru, Martin Kolšek iz Razbora k Št. Janžu na Dravskem polju, Anton Laznička iz Pertoče v Kramarovec, Jožica Potiskova od Sv. Lamberta k

Solske knjige

solske potrebščine

Tiskovna zadruga, Maribor

Aleksandrova cesta 13

Odplačila event. tudi na obroke!

Sv. Martinu na Pohorju, Bogomira Regoršek iz Vučje Gomile v Ljutomer, Anželma in Avrelj Rojc iz Hotize v Goričane, Ervin Rotman iz Sebeborcev k Sv. Juriju v Prekmurju, Jožica Sonnenwaldova iz Črne v Vuzenico, Jože Škilan iz Razbora v Studence pri Mariboru, Ana in Franc Struc iz Petešovec v Doljno Lendavo, Mihaela Vavpotova iz Mačkovcev v Cankovo, Alojzij Weiss iz Bakovcev v Vidonce in Marija Vozerjeva od Marije Snežne v Šmartno pri Litiji.

Ptuj

Družinska tragedija v Gorišnici. O tragediji, ki se je odigrala v nedeljo proti večeru v Gorišnici in koje žrtev je 31-letna Alojzija Firbasova, smo že poročali. V naslednjem poročamo o podrobnostih, ki smo jih dobili iz verodostojnega vira. Zakonca Jožef in Alojzija Firbas imata v Gorišnici majhno posestvo. Jožef Firbas je bil nastavljen pri progovni sekciji v Ptuj kot zvaničnik, nje-

Za vzgojo otrok

potrpljenje in

Kiki

bonboni

Kjerkoli si bodi, Kiki povsodi!

PROIZVOD UNION, ZAGREB

gova žena Alojzija pa je vodila posestvo sama. Zdi se, da zakon ni bil srečen in to v kljub trem otročičkom, ki izvirajo iz tega zakona; razmerje med zakoncem je bilo vedno precej napeto. V nedeljo 26. t. m. se je vršila v Cvetkovih tombola gasilske čete, za tem pa prosta zabava. Te prireditve sta se udeležila tudi zakonca Firbas v družbi svakinje Marije Janžekovičeve, Alojzija Firbasova in sva kinja Janžekovičeva sta se ob 19. uri vračali z vozom na svoj dom v Gorišnico, med tem ko se je peljal Jožef Firbas s kolesom. Na polovici pota med Cvetkovci in Gorišnico ju je dohitel, stopil s kolesa in iz pištole oddal strel na svojo ženo, ki se je smrtno zadeta zgrudila. Njena svakinja Marija Janžekovičeva je skočila vsa prestrašena, ker je tudi njej pretela nevarnost, z voza in zbežala proti domu. Firbas je nato peljal z istim vozom mrtvo ženo na svoj dom. Orožniki, ki so bili o tem obveščeni, so Firbasa aretirali in zaslišali priče, ki so bile prisotne, ko se je odigrala tragedija. Izročili so ga okrajnemu sodišču v Ptuj. Dejanje sicer priznava, zagovarja pa se, da je ustrelil svojo ženo le po nesreči. Kako je prišlo do usodnega strela, bo dognala šele sodna preiskava. Sodna komisija, ki je raztelesila truplo pokojne Alojzije, je ugotovila, da je bil strel oddan iz pištole od zadaj v glavo; projektil je prebil lobanjo na temenici in se je krogla zarila naravnost v možgane. Poškodba je bila absolutno smrtonosna in bi bila tudi takojšnja zdravniška pomoč zaman. Ta žalostna je vznemirila vse ondotno prebivalstvo, ki sočuvstvuje z otroci, ki so ostali nenadoma sirote brez matere in očeta.

Človeški okostnjaki čuvarji zlata.

Približno pred 33 leti se je v bližini Alaske potopila jadnica z veliko zalogo suhega zlata. Z jadnico vred je poginila tudi vsa posadka. Pred kratkim pa je morje naplavilo potopljeno jadnico na kopno otoka Admirala. V tresorjih jadnice so našli zlato, poleg njega pa 72 okostnjakov mornarske posadke.

Spominjajte se CMD

-O. -T.:

Slike z zagrebške balkaniade

Jugoslovanski Zagreb je bil preteklo nedeljo in bo še prihodnje soboto in nedeljo prizorišče velikih sportnih dogodkov. Prvič po osnovanju zamisli prirejanja Balkanskih iger se vrše te igre v Jugoslaviji — Zagrebu. — Kakor je bil nedavni sokolski zlet velik dogodek za Zagreb, so ta lahkoatletska tekmovanja še veliko pomembnejša. Saj se na njih bori kar šest narodnosti za sportni prestiž na Balkanu. Ni treba še posebej podarjati, kolikega pomena so prirejanja takih iger za medsebojno zblizanje med balkanskimi narodi. Balkanskih iger se udeležujejo: Albanci, Bolgari, Grki, Romuni, Tunki in Jugoslavlani. Letošnje tekmovanje je peto po redu in prvo, ki se izvede izven Aten. Na letošnjih igralih se bori vsega 132 atletov, najboljših sinov 56 milijonov broječih balkanskih narodov! Zanimanje za Balkanske igre v Zagrebu je ogromno. In to ne samo med Zagrebčani, temveč tudi med ostalimi sportniki širom države. Že prvega dne tekmovanja je prišlo v Zagreb mnogo tujcev, med njimi tudi skupina Mariborčanov. Na tem mestu vsem Mariborčanom priporočamo obisk Balkanskih iger. Kar se vidi ob takih prilikah je nekaj nepozabnega, nudi izvrsten sportni užitek in kar je glavno — poceni. Ne mislim tu samo vožnjo, tudi v Zagrebu se solidno izhaja z majhnim zneskom.

Pričetek slavnosti je bil že v soboto.

— Tekmovalci promenirajo. Pozornost vzbujajo Grki, ki so oblečeni vsi enotno: sive hlače in modri jopiči. Zvečer je bila povorka vseh tekmovalcev in ostalih sportnikov po mestu. Ulice nabito polne, z vseh hiš plapolajo zastave. Nam včasih očitajo, da smo mlačni. V navdušenju pa Zagrebčane brezdvomno prekašamo. Sicer pa je v Zagrebu tako, da vzkljanje ob priliki povork prepustja otrokom. Ko bodo oni dorasli, bo seveda drugače. — Na trgu Kralja Aleksandra pred Narodnim gledališčem, ki je sijajno razsvetljeno, se je zbrala ogromna množica. Govoril je minister dr. Andjelinič. Krasne besede. »Balkan Balkancem!« — Zagrebčane ne vžgejo, ali tega nočejo pokazati. Mi, trije Slovenci, se ne moremo zdržati. Pri zatuli iz vsega grla v tišino Danilo: »Tako je!« in prične ploskati. Za njim še jaz, pritegne tudi gospodična Mija. Začuden nas gledajo Zagrebčani, potem pritegnejo še oni in kmalu zabuč ves trg. Neskončno podarjam, da smo prav mi trije razgibali ta večer Zagrebčane. — Kavarne vse polne. Povsod same debate in ugibanja. Ali, ali. — Sicer doživi človek zvečer v Zagrebu še marsikaj, a to ne spada v okvir Balkanskih iger.

V nedeljo popoldne je ogromni stadion v Maksimiru sprejel na svoje tribune okoli 25 tisoč ljudi. Tramvajji so vozili v nepretrgani vrsti, nabito polni. Vstopnina na stadion je bila izredno popularna, kar je prav in posnemanja vredno...

Povsod gneča, pa dobra volja. Prognose. Večina je optimistov. — Poiskali smo si prostor na »zapadnem stajanju«

— najidealnejši prostor, poleg dragih lož — seveda! Ko čakamo, računamo. Gospodična Mija je nervozna. Je prvič na takem tekmovanju. Seštevam točke v našo korist — račun brez krčmarja! — Zagrebčani so rodoljubni. To sklepam, ker se niso odrekli »akademski četrti« in so šele po nji pričeli s tekmovanjem. — Nepozabni prizori! Ekipe vkorakava jo v stadion. Čimbolj je katera eksotična, večjega odobravanja je deležna! Naši nastopajo v krasnih modrih dresih. Sami močni, mišičasti fantje. Ne zato, ker so naši, ampak ker je res, pribijem: bili so najsimpatičnejši izmed vseh! (Tudi gđc. Miji, razumljivo.) — Nato godba igra himne: balkansko, albansko, bolgarsko itd. Na južni strani tribun se dviga jo po vrsti zastave. Publika ploska. Igrajo našo himno. Izjemno publika ploska na treh mestih: ob pričetku himne, ob pričetku »Lepe naše domovine« in ob pričetku »Naprej zastave slave!« Bogve, zakaj? — Ko tekmovalci odidejo, se južna tribuna vadi v »drukanju«. Odlično!

Mega fon javlja: »100 m prednatjecanja!« — Prej veseli obrazi se zresnijo. Sedaj je konec šale. In tečejo. Publika hrumi. »Haj-de! Haj-de!« Oba »našaka« gresta v finale. »Fala Bogu!« — In nato se vrste discipline. Na 800 m smo pogoreli. »Nikhasi ne može, kak je Grklac (Grk) hudič!« »Buš videl, naši budu vsi falili...« itd. — Zmagovalca na 800 m, Grka Georgakopulosa odnašajo nezavestnega. — Na drugo se vije grška zastava. Nato slede druge discipline. Publika je vse bolj nemirna. Povsod bodrijo naši. Mega fon javlja: »Dr. Buratović

je prvi u skoku u visinu sa 180 centimetara!« — Ozračje se lomi od ploskanja, cepetanja in vzkljanja. — Vzkljanje se še ni poleglo, ko megafon znova javlja: »Utakmica u Beogradu sa Poljskom, stoji dva prema nuli za Jugoslaviju!« — Nov urnobes. Res, v »drukanju« smo pa mi za Zagrebčani... Na drog se dvigne naša zastava za zmago dr. Buratovića. Ploskanje par minut.

100 m finale! Vse je nervozno. »Rajši ne bom gledala!« pravi gospodična Mija. Mi pripravljamo roke in grla. Nato se poženejo. Kot strele! Naš Baner je med prvimi. Hitrost, nekaj fantastičnega. Vrvica je pretrgana. Kdo? Ugibanje. Po nekaj minutah javlja megafon: »Prvi Baner, Jugoslavija 10.8!« — Navdušenje, kot se ga ne da popisati. Superlativi vseh superlativov! Zmagovalca odnesejo na ramah. Naša zastava se dvigne drugič na drog. O, kako ponosni smo!

Za zaključek je bila štafeta 4x400 m. Najbolj napeta točka. Navijanje nepopisno. Človek ne čuje sebe. Naši odlični, prvi. Dosegli so nov balkanski rekord. Škoda, da je publika vdrla na progo in tako ovirala (tako pravijo Grki!) ostale tekmovalce. Tek bodo ponovili danes v sredo 29. t. m.

Že v mraku se vračamo v mesto. Vsi trirpavi. In znova ugibamo, prerokujemo. Vsi smo si edini v želji: »Naši morajo, morajo iziti kot zmagovalci!«

Še enkrat: kdor le utegne, naj pohiti v soboto in nedeljo v Zagreb. Ne bo mu žal, prisostvovati plemeniti, užitek polni borbi najboljših balkanskih lahkoatletov.

MARIJ SKALAN:

132

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

»Na strani večera se Atlantida pogreza v morje. Komaj smo se rešili pred strašnim potopom,« je dejal mladi faraon.

»Tudi na strani večera?« so se zgrozili begunci.

»Zakaj tudi?« je vprašal Semis Isis.

»Ker se pogreza tudi na strani jutra,« so odgovorili begunci s podeželja.

»Tudi na strani jutra?«

»Tudi, o veliki. Mi smo edini in zadnji, ki smo ubežali smrti v besnečih valovih, ki se dvigajo ko gore visoko in požirajo kopnino.«

»Potem se moramo obrniti na stran pod potjo solnca,« je vzkliknil Semis Isis.

»Bežimo na stran pod potjo solnca!« so pritrdili zbeganci in pričeli bežati za vojsko faraonovega sina proti dvoru. Toda napredovanje je bilo težavno in nevarno. Po ulicah so ležali veliki kupi kamenja, porušenih in ruševih se stavb. Drugod so hiše gorele in so zublji švigali na ulice in trge. Ponekod so se pa zmedenci zgnatili v zagozde, ki so dočela zaprle prehode.

Pred velikimi, na stečaj odprtimi vrati, ki so vodila s trga skozi obzidje v dvor, ni bilo straže in tudi obzidja so bila nezaščitena. Vojščaki niso vzdržali, pobegnili so na vse strani. Semis Isis je vkorakal na dvor s svojo močno razredčeno vojsko ne da bi se bil kdo brigal zanj in ne da bi ga bil vprašal, za-

kaj se je vrnil. Tudi dogodkov, ki so se bili za časa njegove odsotnosti razvili in zaključili s tako bliskovito naglico, mu nihče ni sporočil.

Palača njegovega očeta, faraona Semisa Ofirisa, je stala še skoraj popolnoma nepoškodovana. Semis Isis je planil s slona in zdrevel vanjo. Tudi tu ni bilo straž, le nekaj dvorjanov, vojščakov in sužnjev je begalo sem ter tja po hodnikih, stopniščih in sobanah. Sami niso vedeli, kaj in kam hočejo. Begali so samo zato, da begajo, da oduše v sebi nepopisno smrtno grozo.

Semis Isis je planil v sobano svojega očeta — bila je prazna. Zdrevel je po drugih prostorih — nikjer ni bilo nikogar. Šele čez dolgo časa je trčil ob Neferamisa in kriknil z glasom groze in obupa:

»Kaj se je zgodilo, kje je moj oče, faraon faraonov?«

»Milost, gospod!« je odgovoril dvorni upravitelj. »Odšel je z Amarazisom k modrecem pod svetiščem Gore prihoda?«

»In kje je sestra moja, Ofirija?« Neferamis se je zdrznil in pobledel, odgovoril pa ni.

»Kje je? Zakaj mi ne odgovoriš?« je kriknil Semis Isis.

»Milost gospod...« je zajecljal upravitelj.

»Mrtva?«

»Da...«

»Ubita v porušeni palači?«

»Ne, žrtvovana...«

»Žrtvovana?«

»Skupaj z Asarhadanom.«

»O veliki Rā! Kaj se je zgodilo?«

»Izzvala sta srd bogov, ker sta prekršila postavbe...«

»Blaznost,« je kriknil Semis Isis in se prijel za glavo. Potem se je nenadoma pomiril in zaprosil: »Pelji me k njeni mumiji!«

»Ne morem.«

»Zakaj ne?«

»Ker je ni.«

»Je ni?«

»Ukradli so jo.«

»Kdo?«

»Menda Arikdinila.«

»Čarovnica?«

»Da.«

Semis Isis se je znova zdrznil, planil na stopnišče in zdrevel v podzemlje, odkoder je vodil hodnik v svetišče na Gori prihoda.

Semis Ofiris je pa tedaj sedel zlomljen telesno in duševno na trdi blazini globoko v skalnem podzemlju svetišča na Gori prihoda. Okoli njega se je širil v živo skalo vklesani pravokotni prostor, obložen s prastarimi papirusi, risbami, slikami, kipi in čudnimi aparati. Pred njim je sedel sključen stavec z dolgo sivo brado in po plečih padajočimi lasmi, okoli njega so pa stali Amonis, Ankamis, Amarazis in Sorbalis.

»Želel si izvedeti, o veliki, kaj pravi napoved preroka Rāasarpalisova. Poslušaj besede njegove, ki ti govori: In takrat bo napočil čas razvratu v mestu Njegovem, mestu Semisirisu, in čas sovraštva, spletk in zločinov v deželi Nje-

govu, deželi Atlantidi. In v megli razodetja vidim dve deklici, eno svetlopolto in drugo temnopolto in vidim še tretjo, ki bo nedolžna žrtvovana. In vidim strahote strahot: dva krvava meseca na svinčeno težkem in grozotno črnem nebu; vidim nepregledno množico od groze poblaznelih begati po mestu Njegovem, mestu Semisirisu in po deželi Njegovu, deželi Atlantidi. Vidim odpiranje gor in bruhanje grozotnih ognjev, gibanje tal in rušenje liš in palač in svetišč: in morje vidim, ki požira kopnino. Strahote vidim in stiske nepopisne v megli razodetja in ljudstvo, ki počenja vse, kakor da bi bila pred njim še stoletja življenja in ne bi bile že štete ure in minute in sekunde in ne bi bila pisana usoda mesta Njegovega in dežele Njegovu. In še vidim — in groza prevzame dušo mojo in srce moje — kako žre morje kopnino in jo požre. Tretji dan pa vidim v megli razodetja planjavo neskončno, ki je sama voda in morje in ni nikjer več mesta Njegovega in dežele Njegovu. In potem vidim desetisočletja, nove celice Njegovu in nova mesta Njegovu in svetišča Njegovu in ljudi — ptice, ki letajo nad celinami in nad morji. Neslutene čudeže vidim v megli razodetja in jih ne razumem in jim ne vem imena in pomen in bistva. Naposled pa vidim, kako se iz dna morja zopet dviga dežela Njegovu, dežela atlantska in mesto Njegovu, mesto semisirsko, s peskom in blatom pokrito in brez trave na planotah, brez drevja po gorah, brez ptic po zraku, brez rib po vodah in brez ljudi po razvalinah. In potem se megla razodetja zgosti in ne vidim ničesar več in žalost je v moji duši in v srcu mojem...«

(Se bo nadaljevalo.)

Sport

Bolgarski lahkoatleti ne pridejo v Maribor. Kot smo poročali, bi morala v četrtek 6. septembra t. l. nastopiti v Mariboru bolgarska lahkoatletska reprezentanca proti lahkoatletski reprezentanci Maribora. Poverjeništvu JLAS v Mariboru pa nas je danes obvestilo, da Bolgari ne bodo prišli, in sicer zaradi tega, ker so finančni pogoji, ki so jih stavili previsoki in jih mi ne bi zmogli.

Juniorški teniški turnir v Mariboru. V nedeljo 2. septembra dopoldne bo prijateljski teniški turnir med juniorji ISSK Maribora in SK Rapida. Igralo se bo na teniških igriščih SK Rapida na Koroški cesti. Pričetek turnirja bo ob 8.30.

Tekmovanje za državno nogometno prvenstvo se bo nadaljevalo v nedeljo 2. septembra, in sicer se bodo srečali v Ljubljani Primorje:Gradjanski, v Zemunu BASK:Sparta, v Osijeku Krajišnik: Hajduk (0), v Novem Sadu Vojvodina: Tri zvezde in v Nišu Gradjanski:Radniški SK.

Jugoslavija na lahkoatletskem tekmovanju za prvenstvo Evrope. JLAS je nominirala naslednjo reprezentanco, ki bo našo državo zastopala na lahkoatletskem tekmovanju za prvenstvo Evrope, ki bo v Turinu v času od 7. do 9. septembra: Gojič, Kovačević, Kleut, dr. Buratović, inž. Kallay, Kravs, Šporn in Belas.

Sokolstvo

Sokol Maribor I. V sredo, 29. t. m. bo ob 20. uri v inženjski podčastniški šoli sestanek za društveni lutkarski tečaj, ki ga bo vodil br. Marij Bernetič. Vabi se vse članstvo, ki je vsaj delno sposobno v tej stroki oziroma ima sploh veselje do te panoge. Prijave sprejemajo vsak dan: br. Bernetič, dr. Cerkvenič, Wölle, Gorjup, ses. Margučeva in br. Štubelj.

Sokolski meddruštveni odbor. Zaradi poglobljenja in razširjenja sokolske misli in sokolskega dela, organizacije javnih prireditev itd. je bil ustanovljen meddruštveni odbor, katerega člani so vsa mariborska društva ter društva Pobrežje, Studenci in Tezno. Odbor tvorijo vsi starešine, načelniki, načelnice in predsedniki prosvetnih odborov omenjenih društev, kakor tudi delegat župne uprave. Predsednik odbora je br. prof. Struna.

Poziv sokolskemu članstvu! V nedeljo 2. septembra t. l. bo v Mariboru III. emigrantski kongres. Tega kongresa naj se udeleži vse naše članstvo polnoštevilno, da tako pokažemo, kako sta nam ljubi naši zasedeni Koroška in Primorska. — Zbirališče točno ob 7¼ v Narodnem domu. Priti je treba v civilu s sokolskim znakom. Zdravo! Sokolski meddruštveni odbor.

Sokolsko društvo Tezno je izvedlo v nedeljo 26. avgusta društvene tekme v prostih panogah kot izbiri moštva za župne tekme. Člani so tekmovali v šestorboju, naraščajniki pa peterboju, a članice in naraščajnice v troboju. Tekem se je udeležilo 23 tekmovalcev in tekmovalk. Uspehi tekem so bili naslednji: Člani: 1. br. Haber Alojz (1842, 975 točk), 2. br. Novak Tone (1618, 15 točk), 3. br. Kopic Adolf (1512, 8 točk), 4. br. Jurkovič Martin, 5. br. Breznik Maks, 6. br. Mernik Erih, 7. br. Cotič Vojko, 8. br. Hrovatin Milan, 9. br. Mlač Albin, 10. br. Kmatič Franc, 11. br. Akifjev Aleksander, a en brat je odstopil. — Moški naraščaj: 1. br. Bezjak Valter (182 točk), 2. br. Pavalec Alojz (164 točk), 3. br. Tramšek Adolf (121 točk), 4. br. Majer Zmago, 5. br. Vertačnik Karol, 6. br. Beras Jože in 7. br. Simonč Pavel. — Pri ženskih oddelkih je bila udeležba zaradi dežja slaba in se zato tekme niso mogle izvesti. Napredek je v prostih panogah zadovoljiv in je upati, da bo društvo po svojih mladih močeh na župnih tekmah dobro zastopano.

Sokol Sv. Trojica v Slov. goricah priredi na praznik 8. sept., v slučaju slabega vremena pa v nedeljo 9. sept. svoj javni telovadni nastop, združen z veliko ljudsko veselico. Vabimo vse okoliške edince, posebno pa še Mariborčane, da se tega izleta v sredini naših solnčnih goric udeleže v čim večjem številu. — Zdravo!

Prevoz os z letalom.

Razni paraziti povzročajo po avstralskih gozdovih ogromno škodo. Opazili so, da so se velike sovražnice omenjenih parazitov in da so tam izginili, kjer so se nastanile. Pred dnevi je odletelo iz Sidneja letalo s panjem, v katerem je bilo okrog 10.000 os. Spustili jih bodo v avstralskih gozdovih, kjer bodo ugonibljale škodljive parazite.

Razno

GOSTILNA

najbolj idoča v sredini mesta se radi selitve takoj odda v najem. Maribor, Rotovski trg 8. 3565

DAM V NAJEM, EV. PRO-DAM zaradi preselitve dobičkanosno obrt (prosta obrt). Pisane ponudbe na upravo pod »Rentabilno«. 3577

Prodaj

SIVALNE STROJE, kolesa in otroške vozičke prodaja po ugodnih cenah Alojz Ussar, Trubarjeva ul. 9-I. 2540

NAPRODAJ: Zensko kolo, preproga 2x1½ m Din 90.—, spalni divan 220 Din, zofa 120 Din, omara iz trga lesa 220 Din. »Biedermaier« naslonjač 100 Din, Ruška cesta 3-I, desno. 3561

KUPIM ENOVPREŽNI VOZICEK na peresa v dobrem stanju. Ponudbe pod »Enovprežni voziček« na upravo lista. 3552

Sobo odda

LEPA OPREMLJENA SOBA v mirnem delu mesta, na zraku in soncu, s krasnim razgledom na Pohorje in Kozjak, z uporabo kopalnice, se odda takoj. Naslov v upravi »Večernika«. 3463

OPREMLJENO SOBO

oddam s 1. septembrom mirni sobi. Ogledati od 12. do 14. ure. Marijina ulica 27-I. 3563

OPREMLJENO SOLNČNO SOBO oddam s 1. septembrom. Pristan 6-I. 3547

Posest

POSESTVICE S HIŠO dvosobno v Rošpolu 24.000 Din, Hišo, petstanovanjsko, Pobrežje 70.000 Din, Hišo, dvosobno, Studenci 35.000 Din prodaja Posredovalnica Maribor, Slovenska ulica 26. 3573

PRODAM HIŠO v Devica Marija Brezju 30. priprava za vsako obrt. (Ribič.) 3562

HISA.

enodružinska s krasnim vratom, najlepša lega, 10 minut od Glavnega trga na levem bregu proti izplačilu takoj naprodaj. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »160.000 Din«. 3567

Službo dobi

SOFERJA

s kavicjo takoj sprejme avtomatka Völker, Mlinska ulica 18. 3576

POMOČNICA ZA PISARNO za poldnevno delo z znanjem slovenščine, srbohrvaščine, strojepisja in lepo pisavo dobi mesto. Ponudbe na naš list pod »Št. 300«. 3568

URARSKEGA VAJENCA sprejme Mulavec Jakob, Kralja Petra trg I. 3566

Stanovanje

DVA DIJAKA ali dve dijakini sprejme učiteljska družina v popolno oskrbo, Stritarjeva 29, pritičje. 3560

STANOVANJE.

dve sobi, kuhinja in lepa, snažna terasa oddam s 1. oktobrom. Betnavska cesta 61. 3545

Znanja želi

VDOVEC.

star 50 let s premoženjem v gotovini do 150.000 Din želi znanja z vdovo ali gospodino, staro do 45 let s premoženjem do 50.000 Din. Le resne ponudbe s sliko na upravo »Večernika« pod »Vdovec«. 3570

Svetli premog Budinščina, Ivanopolje od 1000kg naprej 100kg Din 35.— kocke Din 36.— Ladanje Dolnje Din 25.— 3167

Josip Govedič Prešernova ulica 19 Telefon 26-96

Posteljne odeje

od Din 90.— naprej, rjuhe za odeje od Din 65.— naprej, blazine od Din 40.— naprej pri

A. Stuhec, izdelovanje posteljnih odej Maribor, Steina ulica 5 3564

Originalno

angleško blago tvrdke Howse, Mead & Sons Ltd.. Ustanovljena leta 1796. London Ustanovljena leta 1796.

Samoprodaja za Jugoslavijo:

Mihajlo Gutmann, Zagreb, Ilica 114

Cene našemu blagu so franko zacarinjene in na kraju nakupa zaračunane. Blago pošiljamo naravnost kupcem po pošti iz Londona in jim odračunamo založeno carino od pošiljke. — Oglejte si naše kolekcije najnovejšega jesenskega in zimskega blaga neobvezno. Prepričajte se o kvaliteti, ceni in o veliki izbiri. Izrežite in pošljite kot dopisnico.

G. MIHAJLO GUTMANN

Zagreb, Ilica 114

Obiščite me neobvezno z Vašo kolekcijo blaga.

Ime: _____ Naslov: _____